

HUIB MAASKANT

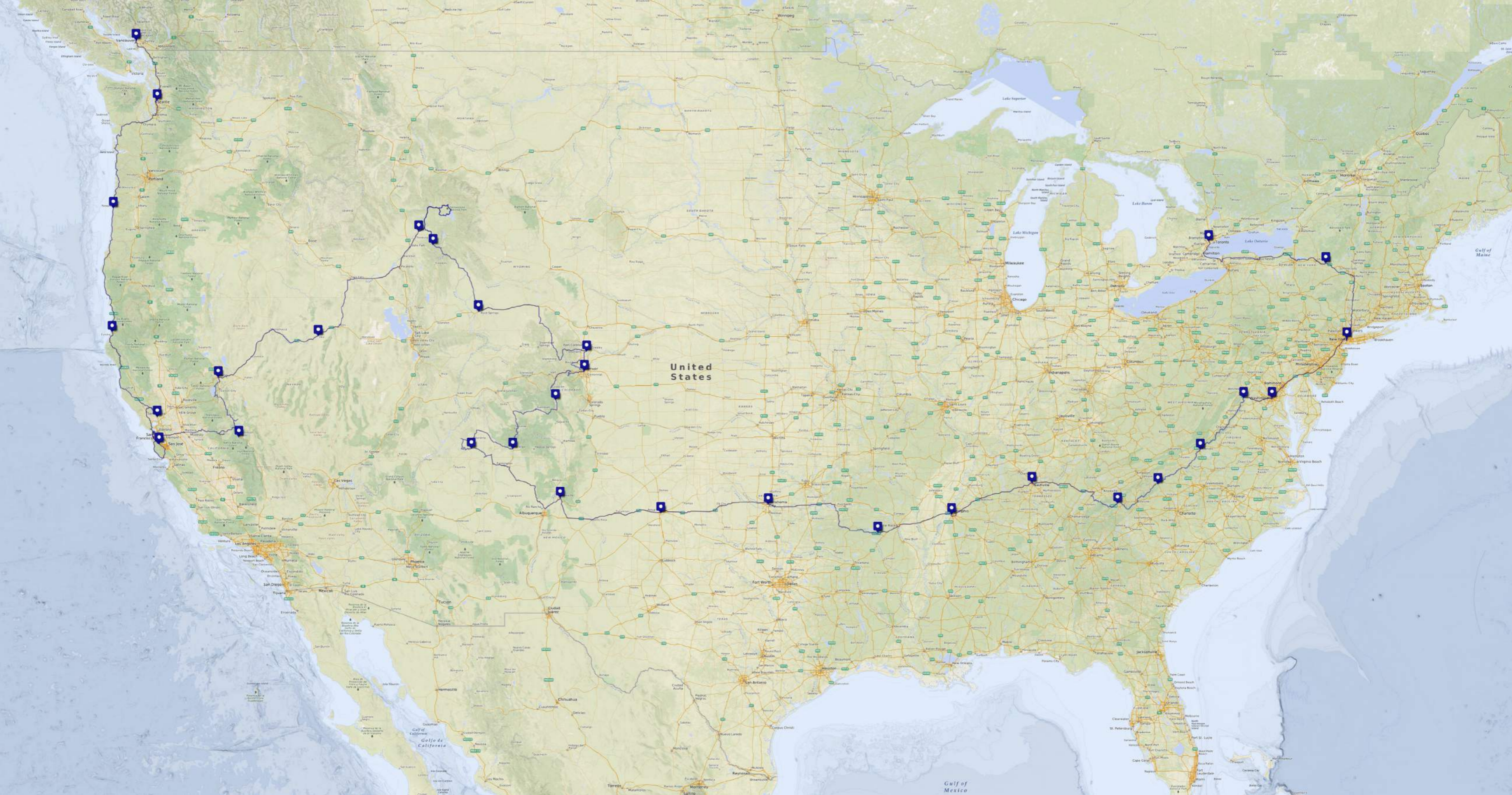
THE

Alleen op de motor dwars door Amerika

LONGCUT

ACROSS

ABC UITGEVERIJ

United States

Gulf of Mexico

Golfo de California

Gulf of Maine

INHOUDSOPGAVE

01	HELLO GOODBYE	8
02	DE NIEUWE WERELD	20
03	NEW YORK OP SNEAKERS	32
04	DAVEREN NAAR DC	48
05	BURGEROORLOG, INDIANEN & DRAKEN	60
06	KNOCKING ON ELVIS' DOOR	78
07	THE BITCH THAT RIDES ON THE BACK	96
08	ONCE UPON A TIME IN THE WEST	114
09	DE ROCKIES	134
10	BLAUW IN YELLOWSTONE	150
11	GERONK IN RENO	160
12	BERGEN, BOMEN, SPOKEN	172
13	DE POORT VAN GOUD	182
14	FAR OUT, DUDE!	192
15	NOORDWAARTS	204
16	BAARDEN IN DE ACHTERTUIN	214
17	FINALE IN VANCOUVER	224
	PRAKTISCHE REISINFORMATIE	234

08

SFE

SANTA FE

BUENA VISTA

BVA

ONCE UPON A TIME IN THE WEST

SANTA FE - BUENA VISTA

Santa Fe is de parel van het Wilde Westen. Dit is de wijk van Billy the Kid, Clint Eastwood en Lucky Luke. De hoofdstad van New Mexico is een van de oudste steden van Amerika. Spaanse kolonisten stichtten de stad in 1607. Aanvankelijk hoorde dit gebied bij Mexico; in 1848 werd het ingelijfd door de Verenigde Staten. Het centrum is on-Amerikaans gezellig. Met zijn overdekte trottoirs, steegjes en groene binnentuinen is het een compleet andere stad dan bijvoorbeeld Memphis. De in pueblo-stijl opgetrokken gebouwen transporteren je in gedachten direct naar Mexico. De hele sfeer voelt Spaans, Zuid-Europees aan. Nu hoor je er meer Spaans dan Engels om je heen en dat helpt natuurlijk.

De stad rij ik binnen vanuit het zuiden. De eindstreep ligt vandaag bij Motel 6. Het motel is lelijk, het is goedkoop en het is vlak bij het centrum. Min of meer schoon zal het ook wel zijn. Ideaal dus. Snel het leer uit en op ontdekkingsstocht. De droge, warme lucht slaat in mijn gezicht als ik de airconditioned slaapbunker uitstap. De woestijnen van New Mexico en Nevada voel je in je poriën. Direct om de hoek ligt het station van Santa Fe. De Atchison, Topeka and Santa Fe Railway was een legendarische spoorwegmaatschappij. Decennialang vormden haar rails de infrastructuur van het Wilde Westen, waar verharde wegen nagenoeg niet bestonden. Of je galoppeerde op je paard over de prairie of je pakte lekker de trein. Toen de spoorlijn werd bedacht, zou Santa Fe een belangrijk knooppunt worden. Een andere route bleek echter makkelijker te bouwen en Santa Fe werd op een zijspoor gezet. Op het station is dan ook weinig te beleven. Het kleine stationsgebouw uit bruine leem is wel schilderachtig. Je ziet zo voor je hoe de outlaws met revolver in de aanslag de trein opwachten. Wat een sfeer! Ik ben gek op de stoffige spaghettiwesterns zoals *The Good, the Bad and the Ugly*.

In het spoor van de reizigers van weleer loop ik het centrum in. De smalle straatjes zijn duidelijk niet berekend op de grote Amerikaanse wagens van de moderne tijd. Er hangt een aparte artistieke vibe in de lucht. Links en rechts zie je bijzondere dingen. Een metalen draak steekt zijn kop over de dakrand van een galerie. Gemozaïekte koeienschedels staren je aan. Een reusachtig bronzen beeld van een indiaan in gevecht met een adelaar overheerst de hoek van de straat. Elke winkel, elk restaurant heeft een met veel fantasie handgeschilderd houten uithangbord. Het bizarste adres is misschien wel de binnenplaats van *Rainbowman*. De paar vierkante meter zijn tot de laatste centimeter volgestouwd

met aardewerk. Pompoenen, kikkers, salamanders, fruit, alles spat in hysterische kleuren van het grind. De dag loopt ten einde en mister Rainbow gaat sluiten. Hij is niet de enige. Alle uitbaters trekken de deuren dicht. *Sorry, we're closed – come again.* Morgen dan.

Na het ontbijt ga ik verder waar ik gisteren gebleven ben. Het hele weekend is er een grote braderie op de plaza vanwege *Labour Day*. Alle Amerikanen zijn drie dagen vrij. Talloze kunstenaars en creatieve vogels proberen hun waar aan de man te brengen, zij aan zij met de vruchtensappersers en hotdogdraaiers. Langs de rand van het plein staan kleurrijke metalen beesten in het gelid. Langzaam scharnieren hun hoekige ledematen in de wind. Een paar exemplaren zijn meters hoog. Vooral de roestige eland en de knalgele giraffe zijn indrukwekkend. Het ziet er fantastisch uit, maar het is wel wat veel voor je woonkamer of voortuin. Ik slenter de markt op en maak links en rechts wat foto's van de kraampjes. In een tijd waarin bijna iedereen met een smartphone foto's maakt, denkt men al snel dat je professioneel fotograaf bent als je een stevige spiegelreflex gebruikt. Het regent vragen waar de foto's voor zijn. Een enkeling reageert zelfs ronduit kwaad. Ik besluit het spelletje mee te spelen en een serie echte portretten te schieten. In het eerste jaar van de academie werden we als studenten met dezelfde opdracht losgelaten op de Amsterdamse binnenstad. Ik ben het nog niet verleerd. De interessantste mensen op de markt spreek ik aan en vraag hun voor me te poseren. Uiteraard beloof ik later die avond de beste foto's even op de mail te zetten.

Dyanne stapt als eerste voor de lens. Ze maakt prachtige sieraden, geïnspireerd op indiaanse motieven. Heel toepasselijk als je achternaam Silver is. Dyanne is zelf geen prater, maar er zitten twee grote fans van haar werk naast de kraam. *She makes such beautiful things. It's one of a kind. She is so talented. Come on, Dyanne, show the gentleman what you do!* Aangespoord door hun enthousiasme demonstreert Dyanne hoe je een lange ketting in een paar slagen om je nek drapeert. Het bijna twee meter lange sieraad is haar pièce de résistance; het bestaat uit blauwe en rode stenen, zilveren veren en talloze kleine beeldjes van dieren. Het heeft inderdaad wel wat. De volgende is David, *Leather Artist. Sure, go ahead, shoot!* Zijn craft is weelderig bewerkte leren riemen met naar keuze grote gespen en andere leren objecten. Een grote fan van de westernstijl ben ik niet, maar Davids riemen zijn wel echt indrukwekkend. Zijn cowboyhoed en brede grijze snor maken het plaatje helemaal af. We raken aan de praat. *So, you're from Amsterdam? I traveled across Europe when I was younger. Trying to make a buck or two as an artist in Vienna. Loved it.* Hij laat me een foto zien van zijn jongere ik in 1971 aan het werk als straatkunstenaar. Hij krijgt schilderijen in de stijl van oude meesters op de Weense trottoirs. Naast zijn bedelbakje staat: *To continue my studies and travels – Danke.* David is een held. Zo schiet ik nog wat meer portretten op de markt. Het wordt een leuke serie en ik leer heel leuke mensen kennen. Later zie ik nog wel wat ik met de foto's ga doen.

Santa Fe is fotogeniek en winkelgeniek. Je kunt hier shoppen tot je omvalt. Niks geen grote winkelketens, maar tientallen kleine boetiekjes en prachtig ingerichte etalages. Het stadje lijkt wel de centrale bevoorradingspost van het Wilde Westen. Hoeden zijn werkelijk in alle soorten en maten direct leverbaar, zowel in de zwarte *bad guy*- als de witte *good guy*-versie. Laarzen trek je uit het rek van sober glad tot extravagant bewerkt. De rest van je Buffalo Bill-outfit sprokkel je binnen een half uurtje bij elkaar. Jasjes, broeken, truien, vesten, verzijn het en je vindt het. Er is veel meer te halen dan alleen kleding. Tafels, stoelen, banken, kasten, je bouwt zo een heel huis om tot saloon. Voor aan het plafond zijn er kroonluchters van geweien. Gelukkig ben ik op de motor en heb nul bagageruimte over, dus dat scheelt een hoop keuzestress. Wat ik wel echt nodig heb, zijn een paar verse T-shirts. Het laatste niet in zweet verdronken shirt heb ik nu aan en alle wasserettes bleken gesloten te zijn. Ik koop een paar shirts met Santa Fe-print die niet al te lelijk zijn.

Santa Fe betekent 'heilig geloof' en dat kan niemand ontgaan. De stad staat vol kerken. Katholiek welteverstaan. Hier merk je weer duidelijk de grote Spaanse invloed op het gebied. Het noorden en oosten van de Verenigde Staten zijn overwegend gereformeerd, hervormd of iets wat er mee te maken heeft. Santa Fe heeft een heuse kathedraal, gewijd aan Franciscus van Assisi. Het beroemdste godshuis is echter de Loretto Chapel. De kapel dankt zijn wereldfaam aan de *Miraculous Stairway*. Deze wenteltrap naar de verdieping van het koor heeft geen centrale spil en is volledig met de hand, zonder spijkers, gebouwd. De steile trap is een verdraaid knap staaltje timmermanswerk. Het kerkje is bijna leeg als ik op een kerkbank plaatsneem om het mirakel eens rustig in me op te nemen. Een dame met een mooie lange jurk komt naast me zitten. *Those chairs were built by an angel.* Ze spreekt zacht, een beetje zangerig. *Oh really?* Ik weet het ongelof in mijn stem nog aardig te verbergen. Alsof ze me niet gehoord heeft, vervolgt ze haar verhaal zonder me aan te kijken. De legende wil dat de zusters baden om iemand die een trap voor hen kon maken. Het koor was alleen bereikbaar via een ladder en dat was best onhandig voor de koorleden. Op een dag verscheen uit het niets een timmerman die zes maanden lang dag en nacht aan de trap werkte. Toen zijn meesterwerk af was, verdween de timmerman spoorloos zonder zijn beloning in ontvangst te nemen. *He was an angel, sent by God.* Ik sta op om een paar foto's van de trap te maken. Zelfs met al het gereedschap van vandaag zou het maken van zo'n trap een helse klus zijn. Wanneer ik me omdraai, is de dame spoorloos verdwenen. Opeens schiet me te binnen dat volgens de Bijbel Jezus een timmerman was. Hmmm. Er is blijkbaar meer tussen hemel en aarde dan een trap.

Nog piekerend over de mysterieuze ontmoeting bij de miraculeuze trap zwerf ik door de stad op zoek naar een plek om te eten. Eerder vandaag ontdekte ik dat de huizen bij de kathedraal grote binnentuinen hebben. In sommige kun je eten en dat zou ik graag willen proberen. Het is druk; alles is gereserveerd of vol. Bij La Casa Sena lukt het me om toch een plekje aan de bar te veroveren. De binnentuin staat vol grote tropische bomen en struiken. De vrije plekjes zijn opgevuld met tafeltjes. Het kaarslicht verspreidt een zachte gloed door de tuin. Aan de bar ontmoet ik Charlene. Ze is ergens eind vijftig, schat ik. Samen bekijken we het menu. Voor mij wordt het een bord zeebewoners en een glas chablis, Charlene gaat voor vlees en rood. We proosten op een mooie avond in een mooie stad. Nadat ik mijn verhaal heb gedaan, staat het eten al voor onze neus. Charlene neemt het woord. Ze is vicepresident van een groot tech bedrijf, waarvan ik de naam meteen weer vergeet. Op mijn vraag wat het bedrijf maakt, antwoordt ze dat het vooral componenten zijn voor computers. Een van haar grootste klanten is Apple. *I am honoured to meet you, Charlene.* Ze glimlacht. De afgelopen week was ze in Santa Fe voor zaken en heeft er twee dagen aan vastgeplakt. Een gezin heeft ze nooit gehad, directe familie woont ver weg of is overleden. Haar werk is haar leven, bekent ze. En dat vindt ze prima. Het eten smaakt trouwens fantastisch. Charlene beaamt het. Ze komt hier wel vaker, altijd alleen. Nog vijf jaar en dan hoopt ze met pensioen te gaan. *And what happens then?* vraag ik. *Then ... I'll start my own business.* Ze zou niet weten wat ze anders zou moeten doen. We besluiten de avond met een espresso. Ik wens haar veel succes en zij mij nog een goede reis.

Gebogen over het kleine bureautje in het motel broed ik op de kaart. Ten opzichte van mijn oorspronkelijke schatting loop ik twee dagen voor. De gecalculeerde marge voor pech en slecht weer heb ik tot nu toe niet nodig gehad. Mooi! Ik gooi het plan om en besluit dieper de woestijn in te rijden. Buiten Santa Fe verandert het landschap in Mars. Desolaat, rood, een enkele grasspriet. De lucht is strakblauw en nergens is ook maar het kleinste schapenwolkje te bekennen. De zon brandt genadeloos op mijn helm. Het vizier begint zelfs op te bollen, wat resulteert in twee ondoorzichtige plekken recht voor mijn neus. De thermometer op het dashboard geeft hoog in de dertig aan. Op de bagagedrager sleep ik extra water mee. Zonder het extra vocht val ik gegarandeerd binnen twee uur om. Na een tijdje wordt de hitte mijn iPhone te veel. *De iPhone moet afkoelen voordat u deze kunt gebruiken,* meldt het scherm. Daarmee verlies ik mijn navigatie en dan is New Mexico opeens erg groot. Het gebrek aan een goede papieren kaart breekt me nu op. Geen idee of ik links, rechts of rechtdoor moet. Nergens op de motor of in mijn pak is een koele plek. Hoe krijg ik de telefoon afgekoeld? Dan denk ik aan de witte metalen kast vol zakken ijsblokjes die je bij elke benzinepomp vindt. Misschien helpt dat. Ik stop bij de eerstvolgende pomp, trek zo'n kast open en deponeer de iPhone tussen de zakken ijs. Als dit plannetje niet werkt, ben ik riant de sjaak. Nu maar hopen dat niemand achter mijn rug een paar zakken ijs in zijn auto legt. Ondertussen gooi ik de tank vol, dan hebben we dat vast gehad. Na twintig minuten ontwaakt de telefoon uit zijn coma. We kunnen verder. Zes en een half uur later bereik ik Bluff, Utah.

Vanuit Santa Fe heb ik een kamer geboekt in het enige gangbare motel in de wijde omgeving. De Kokopelli Inn is een houten barak in de verzengende zon. Je ruikt het houtzweet op meters afstand. Binnen staat gelukkig de airco te loeien. De kamer is best in orde en de automaat met koude drankjes staat om de hoek. De blinde gok had slechter kunnen uitpakken. Ik zit nog met één brandende vraag: wie of wat is Kokopelli? Het antwoord zoek ik bij de oude man achter de receptie. *Kokopelli is an indian god,* slist hij tussen zijn twee en een halve voortand door. Daar wil ik meer van weten. In wat waarschijnlijk het eerste diepte-interview van zijn leven is, ontdek ik dat Kokopelli een mannelijke vruchtbaarheidsgod is uit verschillende indiaanse culturen in het zuidwesten van de Verenigde Staten. Hij wordt meestal afgebeeld als een gebochelde fluitspeler met veren op zijn

hoofd. Kokopelli is best een grappig figuurtje. Misschien nog eens iets voor op een T-shirt. Mijn voorraad schone shirts is alweer bijna op.

Te voet ga ik het dorp in. Meer dan een paar huizen is Bluff niet; er wonen slechts 320 mensen. Het plaatsje is in 1880 gesticht door de mormonen, alias de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. De kolonisten werden voortgedreven door een fanatieke Deense bisschop en een rotsvast geloof in de Heer. Het gereconstrueerde Fort Bluff vertelt het verhaal van hun onwaarschijnlijk barre tocht door een van de onherbergzaamste gebieden van Amerika. Maar liefst 300 km legden ze per huifkar af over de droge vlakte vol rotsblokken. Onderweg moest nog een canyon worden overgestoken. Daartoe bliezen ze met dynamiet een steil pad dwars door de rotsen. Het kostte ze maanden om alleen al die hindernis te nemen. Een van de nazaten leidt me rond door het museum en parkeert me voor een film waarin het hele verhaal nog eens uitgebreid in scène is gezet. Eenmaal aangekomen op de gedroomde plek wachtte de kolonisten het eigenhandig bouwen van het dorp en een jarenlange strijd met de indianen. Mormoon, je moet het maar kunnen. Met deze informatie op zak slenter ik langs de blokhutten. Elke familie had haar eigen hut, met een kamer om te koken, te eten en te slapen. Families met zes kinderen leefden zo op een paar vierkante meter bij elkaar. In soortgelijke hutten waren een school, een smederij en winkels gevestigd. De blokhutten hebben alleen ramen aan de voorzijde. De blinde wanden zijn naar de buitenkant van het fort gericht. Wanneer de indianen weer eens besloten aan te vallen, konden ze in elk geval geen pijlen naar binnen schieten. De families zaten relatief veilig achter de dikke boomstammen. In elke hut hangt de geschiedenis van de familie die er woonde aan de muur. Nog steeds vormen de families uit dit fort het leeuwendeel van de lokale bevolking. Ze zullen zoveel generaties later wel aardig op elkaar zijn gaan lijken.

De horeca is niet dik gezaaid in Bluff. Ergens langs de stoffige US 191 moet het Cottonwood Steakhouse liggen. En dan heb je het ook gehad. Een overenthousiaste eigenaar begroet me op de binnenplaats die voor eetzaal doorgaat. Normaal is het heel druk, maar juist vanavond is het rustig. Ik heb geluk. *Yeah, right.* De zwarte rook brakende barbecue laat ik voor wat hij is. We houden het vanavond op een bonenschotel en een biertje. Aan de tafel naast me strijkt een Duitse familie neer. Toeristen, hier? Ze denken dat niemand hen kan verstaan en roddelen ongegeneerd in het Duits over de gasten in het restaurant, inclusief mij. Ze zijn het er snel over eens dat ik een typische Amerikaan ben, maar niet over wat ik dan zou doen. *Sieht aus wie ein LKW-Fahrer. Nein, ein Bauer. Oder beides!! Hahaha.* Wanneer ik opsta om terug te lopen naar de Kokopelli Inn, wens ik ze in vlekkeloos Duits nog een prettige avond.

Bluff is niet de reden van mijn verblijf in Bluff. Ik ben hier voor de Valley of The Gods. De godenvallei is vergelijkbaar met het veel bekendere Monument Valley, maar dan zonder de drommen toeristen en de indianen die je van alles proberen te verkopen. Monument Valley is daarentegen iets spectaculairder. Het is goed opletten geblazen om de Valley Of The Gods Road te vinden. De kronkelende gravelweg van 17 mijl leidt naar de ontzagwekkende rotsformaties. Mijn motor heet de Triumph Tiger Explorer, dus zo'n stukje offroad moet lukken. Althans, de folder beloofde destijds van wel. In de eerste meters ontdek ik dat wegbanden niet ideaal zijn voor het aangestamppte grind. Hoe voorzichtiger ik rij, des te meer de motor lijkt te zwabberen. Laten we het eens anders proberen en het gas opendraaien. Een beetje de vaart erin houden helpt inderdaad. De Triumph dendert als een streep door de woestijn. Achter me spuit het stof tientallen meters de lucht in. Door het snellere rijden zie je wel af en toe iets over het hoofd. De weg wordt doorsneden door droge krekken. Sommige geulen zijn een halve meter diep. De dikke aluminium plaat onder het motorblok vangt een paar rake klappen op bij het oversteken van de stofriviertjes. Zonder dit accessoire had ik de uitlaat en het carter er gegarandeerd onderuit gereden.

De vallei is adembenemend. De wind heeft de rode rotsen in de meest bijzondere vormen geslepen. Als godenhanden reiken ze naar de hemel. Het contrast met de diepblauwe lucht is intens. Af en toe zet ik de motor stil om foto's te maken. Er is geen geluid, niet eens een vogel of een krekkel, te horen. Alleen het sloffen van mijn laarzen door het stof verbreekt de serene stilte. Ik voel me van God en alleman verlaten. Wat is onze planeet toch mooi. Op een rotsblok blijf ik voor me uit staren over de vallei, totdat een zacht gebrom de komst van een auto aankondigt. Meer oosterburen? Inderdaad. Door het open raampje kan ik het al horen. Het oudere Duits echtpaar zet hun gehuurde Toyota naast me stil. Of ik weet of ze er verderop door kunnen? Ik raad ze aan daar nog eens over na te denken. De gaten in de weg zijn dieper dan de bodemvrijheid van hun rijdende handtas. Blijkbaar zijn ze er snel uit; ze stappen in en rijden verder in de richting waar ik net vandaan kom. *Auf Wiedersehen*, prettige wedstrijd. Het is inderdaad tijd om weer verder te gaan. Ik zwaai mijn been over het zadel en

volg het grindpad naar het westen. Het einde van de weg komt veel te snel in zicht. Op de T-splitsing rij ik tegen een keuze aan. Linksaf zou ik door kunnen rijden naar Monument Valley. Een paar jaar geleden ben ik er al eens geweest en toen kon je lopen over de hoofden. Er is nog genoeg nieuws te verkennen. Daarom ga ik rechtsaf, naar de Moki Dugway.

MOKI DUGWAY. EEN LEGENDARISCH BERGWEGGETJE.

De Moki Dugway is een klein bergweggetje, maar het is een legendarisch bergweggetje. In een paar kilometer kronkelt de Dugway zich 400 meter omhoog met een boeiende collectie steile hellingen en scherpe bochten. Hoewel alles in dit land geasfalteerd is, hebben ze nu juist dit stukje niet geplaveid. Het asfalt stopt vlak voor de helling en begint weer na de helling. Het is me een compleet raadsel waarom ze die paar kilometer ertussen niet hebben gedaan. De Moki Dugway is een van de gevaarlijkste wegen van Amerika. Soms pakken vrachtwagens de route om een stuk af te snijden. In de scherpe, smalle bochten vegen ze dan alles van de weg. Er is geen berm en er zijn geen vangrails. Als je uitglijdt op het grind, schuif je zo over de rand en stort je naar beneden. Diverse motorrijders hebben hier al het leven gelaten. Dat maakt het weggetje niet minder populair onder de collega-tweewielers. Enkele motoren trekken tegen de berg op. Met een gezonde spanning in mijn handen draai ik ook de Dugway op. De weg is ronduit slecht. Grote gaten, kuilen vol grind en lange groeven maken de rit omhoog tot een glibberpartij. Regelmatig glijdt mijn voorwiel in een richting waar ik het niet hebben wil. Halverwege de top zet ik de motor langs de kant en klim naar een rotspunt om van het uitzicht te genieten. De horizon is adembenemend. De droge lucht is kraakhelder. Je kunt kilometers de grote rode leegte in kijken. Ik krijg gezelschap van een Amerikaans stel. Ze zijn met hun motorhome op pad en hebben nu twee lichte motorfietsen van het bagagerek getrokken om de omgeving te verkennen. Ze slepen ook nog een jetski in de motorhome mee, maar daar hebben ze niet zoveel aan in Utah. *America is the land of stuff*. Spullen hebben ze hier wel, vooral veel spullen. Een bochtje of twintig later sta ik bovenaan de Dugway op een hoogvlakte. Vanaf deze kant zie je helemaal niets van de steile rotswand en de kronkelende afdaling. Na deze expeditie zit alles onder het rode stof en de dode vliegen. Het zweet loopt in straaltjes uit mijn mouwen. De voorraad water is onderweg ergens van het bagagerek gestuiterd. De zon klimt naar zijn hoogste punt; het wordt nu snel heet. Ik besluit door te rijden naar Durango in de bergen van Colorado.

In circa 200 mijl maakt de rode woestijn plaats voor dik beboste berghellingen. De temperatuur gaat 10 graden omlaag naar een prettige +22. Dit deel van de Rocky Mountains doet me sterk denken aan de Alpen, compleet met skiliften en pistes. Ruim voor Durango floept het lampje van de reservetank weer eens aan. Ik stop bij een Shell met een McDonald's. Hoewel ik totaal geen liefhebber van fastfood ben, heb ik al heel wat McDonald's vanbinnen gezien. Elke vestiging heeft namelijk gratis wifi en dat is verdraaid handig om een slaapplek te vinden of de volgende kilometers bij elkaar te puzzelen. Soms zit ik zelfs

Moki Dugway
37° 16' 28" N 109° 56' 26" W

